

еколого-економічних ресурсів. Географічна близькість зумовлюватиме зниження витрат на переміщення ресурсів і сприятиме зниженню втрат екологічних ресурсів під час транспортування.

Тому в умовах обмеженості екологічних ресурсів усе більшої ваги набуває тісна взаємодія підсистем тих міст, що близько розташовані одне до одного, для найраціональнішого використання ресурсів із мінімальними втратами під час їхнього переміщення, що увиразнює значення агломерації. Відтак, важливість урахування у процесі формування теорії стійкого розвитку положень теорії агломерації щодо ключових факторів розвитку міста вбачаємо в тому, що агломераційні утворення, формування яких відбувається переважно внаслідок дії соціальних чинників, посилюють роль науково-технічного прогресу, що позитивно впливає на рівень використання ресурсів, тобто йдеться про підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу.

Оскільки науково-технічний прогрес сам по собі не може стимулювати раціональне використання ресурсів, застосування інноваційних технологій потрібно супроводжувати залученням інтелектуальних, інформаційних та організаційних ресурсів. Засадничими визначаємо інтелектуальні ресурси як такі, що складають базис технологічного досвіду, знань і кваліфікації, створюють передумови для підвищення продуктивності соціо-еколого-економічних ресурсів, що сприятиме їхньому раціональному використанню за рахунок збільшення виробництва продукції на одиницю затраченого ресурсу. У цьому контексті зауважимо, що розвиток інноваційних технологій залежить від наявності фахівців, які швидко їх опановують.

Список використаних джерел:

1. A. Marshall. Principles of Economies / A. Marshall. – 1st edition, 1890; 8th edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.scribd.com/document/328321852/Economics- Marshall-Principles-Of-Economics-1920-pdf>

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

С. П. МАТВЕЄВ, канд. екон. наук, ст. викл.

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

spmatveev@i.ua

В наш час активно дискутується проблема формування моделі розвитку економіки, яка в повній мірі враховувала б необхідність вирішення екологічних проблем.

Концепція «стійкого» розвитку, яка запропонована Організацією Об'єднаних Націй як альтернатива сучасній стратегії техногенного зростання, може бути визначена як концепція екологічно орієнтованого зростання економіки. Вона в умовах ринкового господарства та загострення конкуренції

передбачає скорочення природоохоронних витрат у виробництві, зниження споживання природного палива і одночасно забезпечення енергетичної безпеки, тобто зниження залежності від країн, що постачають енергетичні ресурси. Поступово створюються умови для розвитку нових ринків – ринків новітніх екологічно чистих технологій. Виникає та розвивається «екологічний бізнес»: розробка нових технологій, продуктів, послуг, організаційних інновацій.

Для підприємств необхідність вирішення екологічних проблем в значній мірі стимулює інноваційні процеси в цілому – технічне переозброєння виробництва, модернізація обладнання. У міру старіння основних фондів зростає частка витрат, необхідних для очищення в загальній вартості продукції, стає нерентабельним установка сучасного природоохоронного обладнання на технологічних лініях застарілого типу. До того ж необхідність природоохоронних заходів сприяє процесу зростання концентрації виробництва, так як при цьому скорочується рівень витрат по очищенню на одиницю продукції. Завдання полягає в тому, щоб привести у відповідність соціально-економічну ефективність і інтереси підприємств з точки зору впровадження заходів щодо попередження шкідливих впливів виробництва. При цьому рішення проблеми виявлення ефективності екологізації виробництва передбачає, зокрема, узгодження екологічних, соціальних та економічних критеріїв при обґрунтуванні вибору нової технології, впровадження тих чи інших інноваційних моделей. Одним з найважливіших критеріїв впровадження нових технологій є їх екологічне вдосконалення в порівнянні з технологіями, що раніше застосовувалися (зокрема, скорочення шкідливих викидів на одиницю продукції). Але ступінь екологічної чистоти моделі нової техніки можна розглядати абстрактно, поза масштабів її галузевого або локального поширення. У зв'язку з цим одним з найважливіших етапів процедури прийняття рішень для досягнення максимальної ефективності екологічних витрат (або, точніше, витрат на впровадження екологічно удосконаленої техніки) є оцінка всього обсягу забруднення, яке може викликати використання нової техніки в народному господарстві, регіоні, територіально-виробничому комплексі протягом усього прогнозованого терміну її служби.

Необхідною передумовою екологізації виробництва стає усунення можливості погіршення екологічного стану країни при зростанні суспільного виробництва. Екологічні інновації є лише однією з цілей створення нових технологій, тому виникає проблема виділення витрат екологічного призначення при їх впровадженні.

Стратегія стійкого розвитку одночасно передбачає вдосконалення системи природоохоронного регулювання в напрямку проведення більш жорсткої екологічної політики. Це зумовлює прийняття нових стандартів як у відношенні якості навколишнього середовища так і норм підприємницької поведінки, які вимагають від фірм здійснювати торгові угоди або інвестиції тільки з підприємствами, які мають низькі показники забруднення природного середовища. Значні інвестиції, які направляються в екологічні інновації, перетворюються в одну з ключових ланок інноваційної політики держави.